Stockholms universitet

Kursbeskrivning Mänskliga rättigheter – nationellt, regionalt och globalt, 15 hp, ht 2024

Lärandemål

Efter att ha genomgått kursen förväntas studenterna kunna:

- visa fördjupad kunskap i och förståelse av rättighetsskyddets innehåll nationellt, regionalt och globalt och hur det samspelar liksom skiljer sig åt
- visa fördjupad förmåga att självständigt, kritiskt och systematiskt analysera komplexa juridiska frågeställningar och juridisk argumentation med utgångspunkt i de olika rättighetsdokumenten
- självständigt och kritiskt bedöma och värdera juridiska frågeställningar på området för de mänskliga rättigheterna med hänsyn till relevanta samhälleliga frågor

Förkunskapskrav

Godkända resultat i obligatoriska kurser om minst 150 hp på juristprogrammet vid Stockholm universitet. Engelska B/engelska 6.

Kursupplägg

De mänskliga rättigheterna har fått allt större betydelse på senare år. Den svenska regeringsformens (RF) rättighetskapitel (2 kap.) tillämpas mer och mer av domstolarna, Europakonventionen (EKMR) är en del av svensk rätt sedan 1995 och EU har en rättighetsstadga från 2009 som ges betydelse i såväl den EU-rättsliga lagstiftningsproceduren som inför EU-domstolen och de svenska domstolarna. Globalt – främst inom Förenta nationerna (FN) – är frågor om rättigheter avgörande i diskussionen om hur det globala samfundet kan bidra med utveckling och välstånd av ett land. Kränkningar av de mänskliga rättigheterna ses också emellanåt som ett hot mot internationell fred och säkerhet. I en nationell, svensk, kontext har de internationella konventionerna avseende mänskliga rättigheter fått en ökad roll. FN:s barnkonvention har t.ex. inkorporerats till svensk lag 2020 och domstolarna använder även andra konventioner i sin rättstillämpning främst i syfte att tolka svensk rätt.

Kursen – som består av fem block - väver ihop dessa olika delar, dock med utgångspunkt och visst fokus på svenska förhållanden. Den ger såväl ett historiskt som dagsaktuellt perspektiv på rättighetsfrågorna och den varvar teori med praktiska exempel. Exempel på frågor som behandlas är hur det svenska rättighetsskyddet ser ut, vilken inverkan som EKMR har på skyddet, hur EU:s rättighetsstadga påverkat utvecklingen samt hur det internationella skyddet är uppbyggt. Genomgående behandlas frågorna ur ett juridiskt såväl som rättspolitiskt perspektiv. I kursen ges flera exempel på ämnets bredd och spännvidd; det kan handla om allt från om att det uppfattas som ett olaga frihetsberövande om en lärare håller fast en elev till vad omvärlden kan göra för att hindra grova kränkningar, som t.ex. pågående folkmord.

Undervisning

Undervisning sker i form av föreläsningar, seminarier och ett grupparbete som redovisas vid ett lektionstillfälle. Även studiebesök kommer att genomföras.

Kurslitteratur

- **Grundläggande rättigheter och juridisk metod**, Karin Åhman, upplaga 3, 2022. Boken är en introduktion till de grundläggande rättigheterna i Sverige och ska läsas noggrant i sin helhet

- **Mänskliga rättigheter - i Sverige, Europa och världen**, Per Ahlin, upplaga 1, 2021. Boken ska läsas noggrant i sin helhet. https://firebasestorage.googleapis.com/v0/b/sjf-oala71da.appspot.com/o/publications%2Fa7fb42f0-0be9-11ec-89171bfaa51d51b7.pdf?alt=media&token=03ee12b7-47c8-463da48f-82d2d51e6bfc (*Observera att endast den **tryckta** boken får medtas till tentamen.*)

- **International Human Rights Law**, Daniel Moeckli, Sangeeta Shah, Sandesh Sivakumaran, David Harris, upplaga 4, 2022. Fokus på kapitel 1-3.

- **Utvalda artiklar och rättsfall** - förberedande material inför respektive seminarium, tillgängligt via kursens Athenasida.

Författningstext (rekommenderad/frivillig litteratur som får tas med till tentamen):

- **Författningssamling i statsrätt, 2023/24**, Hedvig Bernitz, Jaan Paju, Lena Sandström, Karin Åhman, upplaga 6, 2023

- **Folkrättsliga texter,** Said Mahmoudi, upplaga 5, 2021

Examination

Examination sker genom aktiv närvaro vid seminarierna, godkänd redovisning av grupparbetet samt en skriftlig salstentamen. Föreläsningar och studiebesök är frivilliga moment.

Med *aktiv närvaro* på seminarierna avses att studenterna ska ha förberett uppgifterna i sin grupp samt vara beredda att delta i diskussionerna av dessa. Endast deltagande i den grupp i vilken studenten är registrerad räknas som närvaro om inte gruppbyte medgivits i förväg. Dispens för närvarokravet kan meddelas av kursföreståndaren. Studenten ska då fullgöra en pedagogisk likvärdig uppgift som kompensation för frånvaron. Närvaro krävs för **8 av 10** seminarier och om en student är frånvarande ytterligare tillfällen krävs dispens och att en extra uppgift lämnas in innan tentamen äger rum. Från närvarokravet på redovisningstillfället medges ingen dispens.

Salstentamen pågår under tre timmar och innehåller två essä-frågor som kan ge 10 poäng maximalt vardera, samt en fråga som ger maximalt 5 poäng, sammanlagt 25 p. Ett exemplar av kurslitteraturen, lagboken och övrigt kursmaterial får medtas till tentamen. Under- och överstrykningar, anteckningar samt lösblad är tillåtna.

Tentamensanmälan ska som huvudregel göras i Ladok senast 10 kalenderdagar före dag för tentamen. Anmälan till tentamen förutsätter registrering på kursen. En student som inte anmält sig kan inte beredas plats på tentamen. Alla studenter har rätt att istället för ordinarie betygsskala (A, Ba, B och U) få betyg enligt den målrelaterade sjugradiga betygsskalan. Student som önskar betyg enligt denna skala måste dock anmäla detta till kursadministrationen minst 10 kalenderdagar före den skriftliga tentamen. Finns behov av extra åtgärder i samband med tentamen på grund av funktionsnedsättning ska detta anmälas till kursadministrationen.

Om *grupparbetet*, se särskilda instruktioner som läggs ut på Athena. *Dispens från grupparbetet medges ej*.

Betyg på kursen ges när studenten uppfyllt kravet för godkänt vid samtliga obligatoriska moment. Kursbetyg baseras på tentaresultat.

Funktionsnedsättning

Allmänt
Stockholms universitet erbjuder olika pedagogiska stödformer för personer med varaktiga funktionsnedsättningar. Stödet som erbjuds beror på den enskildes situation och är till för att underlätta studierna. Målet är att alla studenter ska ha en möjlighet att studera på lika villkor.
För att ta del av stödet som erbjuds måste du göra en ansökan. Detta gör du genom att logga in i systemet Nais via länk på studentavdelningens hemsida och fylla i webbformuläret. För att fullfölja ansökan måste du bifoga ett intyg som bekräftar en varaktig funktionsnedsättning. Du hittar hemsidan via Stockholms universitet>Utbildning> Studera med funktionsnedsättning> Ansök om stöd och anpassningar. När ansökan är mottagen kontaktas du av studentavdelningen för att boka ett personligt möte. Du som har beviljats stöd ska sedan ta kontakt med din institutions kontaktperson och lämna in det intyg som studentavdelningen utfärdat. Kontaktperson vid Juridiska institutionen är studierektor Viktoria Pettersson, tfn: 08-161304 eller e-post: viktoria.pettersson@juridicum.su.se.

Examination
Observera att du senast 3 veckor före varje examinationstillfälle måste meddela kursadministratör/amanuens att examination med stöd ska genomföras så att eventuella extra åtgärder kan vidtas. Om anmälan inkommer senare kan institutionen inte garantera att examinationen kan genomföras såsom önskas. Notera också att för stödåtgärder som löper över hel kurs (t.ex. anteckningshjälp) eller mer ingripande åtgärder måste du i god tid men senast vid kursstart kontakta aktuell kursadministratör/amanuens och meddela att du önskar dessa stödåtgärder.

Studentinflytande och kursutveckling

Efter kursens slut skickas en digital kursutvärdering till studenterna och publiceras även på Athena. Utvärderingen har stor betydelse för kvalitetssäkring av kursens innehåll och pedagogiska upplägg och studenterna uppmanas därför att besvara den. Kursen utvecklas kontinuerligt och de synpunkter och idéer som framförs i kursutvärderingen övervägs alltid noga.

Kontaktuppgifter

Kursföreståndare:

Per Ahlin

Per.ahlin@juridicum.su.se

Karin Åhman

Karin.ahman@juridicum.su.se

Kursadministratör:

Milica Vavan

marat@juridicum.su.se